

Кафедра цивільного, господарського права та процесу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Порівняльне цивільне право

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	293 Міжнародне право
Освітньо-професійна програма	Міжнародне право
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «Порівняльне цивільне право» для здобувачів вищої освіти галузі знань 29 Міжнародні відносини спеціальності 293 Міжнародне право Освітньо-професійної програми «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Розробник: Клименко С.В. – завідувачка, доцент кафедри цивільного, господарського права та процесу, кандидат юридичних наук, доцент.

Контакти

Клименко Світлана Вікторівна
klymenkosvitlana@gmail.com

(044)246-57-88

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри цивільного, господарського права та процесу протокол № 1 від «21» жовтня 2020 р.

Завідувач кафедри _____ Клименко С.В.

Схвалено Науково-методичною радою Академії адвокатури України

Голова НМР професор Гончаренко С.В.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом
	Денна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки другий
Загальна кількість годин – 90	Семестр: четвертий
Кількість модулів – один	
для денної форми навчання:	
Аудиторних* – 30	Лекції: 20 Семінарські заняття: 10
самостійної роботи студента — 60	
Форма підсумкового контролю: екзамен	

* В умовах карантину аудиторні заняття та усна форма контролю здійснюються із застосуванням технології відеоконференцз'язку на платформі *Google Workspace for Education* із забезпеченням надійної автентифікації студентів.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою викладення дисципліни є - формування у студентів системи знань та оволодіння практичними навичками і вміннями у сфері регулювання цивільних відносин для їх подальшої реалізації у майбутній професійній діяльності. Студенти вивчають основні принципи та інститути цивільного права зарубіжних держав континентальної та англо-американської системи права у порівнянні з аналогічними категоріями національного права на основі національного законодавства України, які є базовими для засвоєння основних теоретичних положень курсу.

Завданням навчальної дисципліни є: оволодіння необхідними теоретичними положеннями порівняльного права, особливостями правових систем світу; ознайомлення з основними засадами правового регулювання приватноправових відносин у зарубіжних державах та розуміння зв'язку цивільного та торговельного права з іншими галузями; засвоєння теоретичного матеріалу, що розкриває системи нормативних актів регулювання відносин у приватно-правовій сфері у різних державах; розкрити особливості окремих інститутів цивільного та торговельного права зарубіжних держав; ознайомлення з судовою практикою застосування положень цивільного права у сфері окремих видів договірних та недоговорених зобов'язань, спадкування у праві зарубіжних держав.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетентності	ЗК-1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, застосовувати знання у практичних ситуаціях, знання та розуміння професійної діяльності. ЗК-5 Здатність працювати як автономно, так і у команді, здатність працювати у міжнародному контексті. ЗК-7 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина. ЗК-8 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), соціально відповідально та свідомо. ЗК-10 Здатність діяти у навчальних і професійних ситуаціях відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, а також оцінювати поведінку інших із цих позицій.
Фахові компетентності	ФК-6 Здатність передбачати юридичні ризики, пов'язані з множинністю правових систем і юрисдикцій. ФК-9 Здатність виконувати стандартні обов'язки в складі юридичної служби органів, організацій, підприємств, зокрема приватної юридичної практики відповідально та з розумінням етичних аспектів юридичної роботи. ФК-10 Знання засад і доктрин національного та міжнародного права, а також змісту ключових правових інститутів, здатність до їх аналізу та прогнозування тенденцій розвитку; уміння використовувати ці знання і навички у практичній діяльності, надавати юридичні висновки і консультації, здійснювати юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій, розробляти правову позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів, вести дискусію й дебати, а також виконувати інші види діяльності юриста з питань. Українського та (у співпраці з компетентними фахівцями у відповідній галузі) іноземного права, зокрема; 10.4.4. цивільного права та процесу. ФК-13 Спроможність усно та письмово викладати правові обґрунтування та висновки з дотриманням процесуальних форм документів, а також готовність здійснювати презентацію таких матеріалів.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Порівняльне цивільне право» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- «Теорія держави і права»
- «Римське приватне право»
- «Цивільне право. Загальна частина.»

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Мислити абстрактно й аналітично, синтезувати загальні знання насамперед із предметної області для досягнення цілей професійної діяльності, швидко розуміти професійні завдання, оцінювати їх складність.	ПРН-1
Демонструвати володіння загальнотеоретичними поняттями і категоріями римського приватного права, теорії держави і права, вільно оперувати юридичними поняттями та термінами, орієнтуватися у початкових онтологічних, антропологічних, аксіологічних засадах сутності, походження та цивілізаційного призначення права; розуміти базові теоретико-правові підходи, на основі яких здійснюється тлумачення та застосування норм і принципів права, та визначати тенденції його розвитку.	ПРН-2
Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел, зокрема, з історичних та філософських наукових джерел, аналізувати їх та узагальнювати у відповідності до наукових критеріїв, використовувати базові методи історії та філософії при виконанні професійних задач, формулювати юридичні питання в абстрактно-теоретичному рівні.	ПРН-3
Швидко знаходити потрібну інформацію, обробляти й аналізувати її, оцінювати за достовірністю та релевантністю, аналізувати зібрану й оброблену інформацію про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, складати аналітичні довідки, звіти й інші форми представлення результатів аналізу з правильним оформленням посилань на норми міжнародного та національного (українського та закордонного) права.	ПРН-5
Відповідально й етично виконувати стандартну не керівну роботу в юридичній службі організацій, підприємств, зокрема приватної юридичної практики, уникати конфліктів інтересів	ПРН-9
Демонструвати концептуальні знання, набуті у процесі навчання та професійної діяльності, включаючи певні знання сучасних досягнень міжнародного права (публічного та приватного), порівняльного законодавства, національного права, ускладненого іноземним елементом, виявляти в подіях і актах міжнародного життя тенденції та закономірності, формулювати їх та визначати пов'язані з ними майбутні можливості й ризики.	ПРН-10
Надавати юридичні висновки й консультації, юридичний супровід основних видів міжнародної співпраці та зовнішньоекономічних операцій,	ПРН-11

формулювати юридичну позицію в інтересах клієнта.	
Дискутувати з юридичних питань на високому рівні, бути коректним до представників іншої точки зору, виявляти сильні та слабкі сторони чужої аргументації.	ПРН-12
Демонструвати навички письмової та усної комунікації українською та іноземними мовами, фахово використовувати юридичну термінологію.	ПРН-16
Діяти у навчальних і професійних ситуаціях етично та свідомо, відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, розуміти власну відповідальність за свої дії як у професійному розрізі, так і в загальносуспільному.	ПРН-18
Усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя, дотримуватися принципів безперервного розвитку та постійного самовдосконалення; прагнути професійного зростання, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.	ПРН-20

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Аргументовано та креативно мислити, спираючись на абу у сфері порівняльного цивільного права, грамотно аналізувати особисті немайнові та майнові відносини, що регулюються актами цивільного законодавства зарубіжних держав.	ПРН-1
Знати та розуміти зміст основних інститутів цивільного права зарубіжних держав, вміти застосовувати відповідні правові норми, розуміючи їх зміст та практичне призначення для професійної юридичної діяльності.	ПРН-2
Знаходити відповідні джерела інформації щодо правової регламентації основних інститутів цивільного права зарубіжних держав, здійснювати їх тлумачення.	ПРН-3
Застосовувати окремі норми актів цивільного законодавства зарубіжних держав в межах конкретної практичної ситуації.	ПРН-5
Готувати правові обґрунтування та проекти юридичних документів, спираючись на здобуті знання у сфері правового регулювання цивільних відносин зарубіжних держав з метою недопущення конфліктів інтересів.	ПРН-9
Розуміти та знаходити оптимальні шляхи вдосконалення практики застосування основних положень актів цивільного законодавства зарубіжних держав, формулювати та визначати майбутні можливості й ризики.	ПРН-10
Готувати юридичні висновки й надавати консультації в сфері застосування норм цивільного права зарубіжних держав, порівняльної цивілістики та формулювати юридичну позицію в інтересах клієнта.	ПРН-11
Вести аргументовану дискусію з проблем застосування норм цивільного права зарубіжних держав з застосуванням відповідних прийомів міжособистісної комунікації, виявляти коректність до протилежної точки зору.	ПРН-12
Робити кваліфікацію та аналіз юридичних фактів, демонструвати правильне застосування приватноправової термінології, базуючись на знаннях щодо основних інститутів цивільного права зарубіжних держав, грамотно використовувати юридичну лексику з застосуванням основних положень національного цивільного права та притаманну для цивільного права зарубіжних держав.	ПРН-16

Діяти етично та свідомо, відповідно до принципів академічної доброчесності та професійної етики, розуміти відповідальність за свої дії, володіти навичками науково-дослідної роботи в частині аналізу інститутів цивільного права зарубіжних держав.	ПРН-18
Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя, підвищення рівня власної професійної кваліфікації та конкурентоздатності.	ПРН-20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: екзамен; модульна контрольна робота, презентації результатів виконаних завдань та досліджень; презентації та виступи на наукових заходах; усне опитування та тематична дискусія; перевірка завдань самостійної роботи, перевірка структурно-логічних схем відповідно до завдань самостійної роботи.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: поточне опитування на семінарських заняттях, модульна контрольна робота у вигляді теоретичних питань, контроль виконання завдань самостійної роботи та якості ведення словника термінів з цивільного права

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАЬ СТУДЕНТІВ ТА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ ЗА РЕЙТИНГОВОЮ СИСТЕМОЮ

Модуль I

Параметри для тем Т1, Т2, Т3, Т4, Т5, Т6, Т7, Т8	Поточне опитування на семінарських заняттях	Самостійна робота	Модульна контрольна робота	Кількість балів на екзамені
Оцінка в балах	0 – 40	0 –15	0 –15	0 – 30
Загальна кількість балів 0-100				

Орієнтовні форми поточного контролю знань студентів та їх оцінка у балах:

Поточне опитування на семінарських заняттях включає:

- відповідь на питання за планом семінарського заняття;
- доповнення відповіді;
- участь у тематичній дискусії.

Максимальна оцінка за семінар – до 5 балів.

Самостійна робота включає:

- підготовку письмових відповідей на питання, що винесені на самостійне вивчення відповідно до планів семінарських занять;
- підготовку та презентацію результатів теоретичного, практичного або наукового пошуку;
- презентації та виступи на студентських наукових заходах;
- виконання навчально-дослідного завдання.

Загальна сума: до 15 балів.**Модульна контрольна робота – містить індивідуальні завдання:**

1. Теоретичне питання №1: до 5 балів;
2. Теоретичне питання №2: до 5 балів;
3. Теоретичне питання №3: до 5 балів;

Загальна сума: до 15 балів.

Екзамен проводиться усно і передбачає відповідь на три теоретичні питання.

Критерії поточного оцінювання знань студентів та завдань модульної контрольної роботи.**П'ять балів**

У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, правильно відповідає на усі додаткові запитання викладача.

Чотири бали

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, відповідає на усі додаткові запитання викладача, але при цьому не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

Три бали

У цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, відповідає частково на усі додаткові запитання викладача, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

Два бали

Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки.

Один бал

Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань, практичних завдань та додаткових запитань викладача.

Шкала оцінювання (визначення рейтингу): національна та ECTS**Підсумки складання екзамену (заліку)**

СУМА БАЛІВ		ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
екзамен	залік		Екзамен	залік

90-100	50-65	A	Відмінно	зараховано
82-89	42-49	B	Добре	
74-81	39-41	C		
64-73	34-38	D	Задовільно	
60-63	30-33	E		
35-59	20-29	FX	незадовільно	не зараховано

Тематика навчальної дисципліни:

Тема 1. Поняття та предмет порівняльного правознавства.

Тема 2. Фізична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 3. Юридична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 4. Представництво у цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 5. Право власності у цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 6. Зобов'язання в цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 7. Поняття та окремі види договірних зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 8. Загальні положення про спадкове право у зарубіжних державах.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Основними методами навчання студентів є: лекційні заняття, семінарські заняття, семінари-дискусії, проблемний виклад навчального матеріалу, дослідницький метод, пояснювально-ілюстративний, практичні методи (розробка структурно-логічних схем), самонавчання.

7. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ.

Модуль 1

Тема 1. Поняття та предмет порівняльного правознавства.

Історія виникнення та розвиток порівняльного правознавства. Значення, поняття, мета, функції та об'єкти порівняльного правознавства. Методологія та предмет порівняльного правознавства.

Право і правові системи. Правові системи світу: критерії класифікації та поняття цивільно-правової системи (сім'ї). Основні цивільно-правові системи сучасності та тенденції їх розвитку. Загальна характеристика континентальної (романо-германської) системи. Поняття та види рецепції римського приватного права. Романська та германська підсистеми цивільного права. Англосаксонська родина приватного права.

Основні джерела приватного права зарубіжних держав: поняття та види. Кодифіковані акти цивільного права у країнах континентальної системи права: Французький цивільний кодекс, Німецьке цивільне уложення та їх структура.

Роль і значення звичаїв та судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн. Особливості джерел цивільного права країн системи загального права: Англії та США.

Тема 2. Фізична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.

Поняття та статус фізичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. Правосуб'єктність фізичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. Поняття та основні принципи цивільної правоздатності фізичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. Припинення правоздатності фізичної особи.

Поняття, зміст та основні ознаки дієздатності в різних цивільно-правових системах. Особливості регламентації дієздатності фізичної особи у праві Франції, Німеччини. Особливості правоздатності фізичної особи у праві США. Емансипація фізичної особи. Обмеження дієздатності неповнолітніх осіб. Порядок визначення дієздатності фізичних осіб при укладенні договорів у цивільному праві зарубіжних держав.

Визнання особи безвісно відсутньою та оголошення померлою в цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 3. Юридична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.

Поняття та ознаки юридичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. Правосуб'єктність юридичної особи в різних цивільно-правових системах.

Характеристика теорій юридичної особи в доктрині цивільного права зарубіжних держав. Визначення національності юридичної особи.

Критерії класифікації юридичних осіб у зарубіжних правових системах. Юридичні особи публічного права. Юридичні особи приватного права.

Окремі види юридичних осіб в різних цивільно-правових системах світу. Особливості закріплення правового статусу юридичної особи у праві Франції та Німеччини. Особливості закріплення правового статусу юридичної особи у праві США та Англії.

Порядок виникнення та припинення юридичної особи зарубіжних цивільно-правових системах.

Особливості держави як учасника цивільних відносин у законодавстві зарубіжних держав.

Тема 4. Представництво у цивільному праві зарубіжних держав.

Представництво у цивільному праві зарубіжних держав: поняття, види та форми представництва. Підстави для формування та здійснення представництва у різних державах.

Видова характеристика представницьких відносин в країнах континентальної Європи.

Торгове представництво та посередництво в континентальній цивільно-правовій системі.

Видова характеристика представницьких відносин в англо-американській системі права. Представництво неповнолітніх осіб в континентальній та англо-американській системах права.

Відмінність представництва від посередництва. Комерційне представництво. Поняття та повноваження представника. Припинення відносин представництва у цивільному праві зарубіжних держав.

Тема 5. Право власності у цивільному праві зарубіжних держав.

Загальна характеристика та види речових прав у зарубіжних цивільно-правових системах. Право власності в системі речових прав.

Класифікація об'єктів речових прав. Законодавче закріплення об'єктів рухомого та нерухомого майна в цивільному праві різних зарубіжних держав. Особливості визначення реального та персонального майна в англійському праві.

Поняття та видова характеристика цінних паперів в державах континентальної системи та англосаксонської системи права.

Поняття та зміст права власності в зарубіжних правових системах. Загальні положення про набуття та припинення права власності у зарубіжних цивільно-правових системах. Набувальна давність у цивільному праві зарубіжних держав. Давність володіння за Цивільним кодексом Франції.

Види права власності у зарубіжних цивільно-правових системах. Право власності фізичних осіб у цивільному праві зарубіжних держав. Право власності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних держав. Право власності держави у цивільному праві зарубіжних держав. Інститут довірчої власності в праві Англії та США.

Речові права на чуже майно. Особливості регламентації обмежень власника в законодавстві зарубіжних держав.

Захист права власності романо-германській правовій системі та англо-американській системі права.

Тема 6. Зобов'язання в цивільному праві зарубіжних держав.

Поняття та система зобов'язань у різних правових системах. Підстави виникнення зобов'язань. Суб'єкти зобов'язання: кредитор та боржник.

Особливості регламентації зобов'язань у країнах континентальної системи права. Особливості регламентації зобов'язань в англо-американській цивільно-правовій системі.

Основні засади та умови виконання зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав. Цивільно-правова відповідальність за невиконання чи неналежне виконання зобов'язань. Поняття збитків в цивільному праві зарубіжних держав.

Особливості зобов'язань з множинністю осіб та їх видів романо-германській системі права. Особливості зобов'язань з множинністю осіб та їх види в англо-американському цивільному праві. Заміна осіб у зобов'язанні. Уступка вимоги та переведення боргу. Припинення зобов'язань.

Загальні положення про забезпечення виконання зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав. Окремі способи забезпечення виконання зобов'язань. Особливості неустойки в праві країн континентальної системи права. Особливості визначення штрафу та заздалегідь обчислених збитків в англо-американському цивільному праві.

Поняття застави та її види в різних правових системах. Іпотека: поняття, види та джерела правового регулювання в країнах континентальної та англо-американської правових систем.

Зобов'язання із заподіяння шкоди в різних цивільно-правових системах. Генеральний делікт в країнах континентальної цивільно-правової системи та змішаний делікт. Сингулярні делікти в англо-американській правовій системі. Майнова та моральна шкода – особливості регламентації та компенсації.

Тема 7. Поняття та окремі види договірних зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав.

Поняття договору в доктрині цивільного права зарубіжних держав. Види договорів за законодавством країн континентальної Європи: односторонні та двосторонні, оплатні та безоплатні, консенсуальні та реальні. Видова характеристика договорів за законодавством країн англо-американській системи права.

Поняття та умови дійсності договору. Правове значення змісту договору. Особливості змісту та умов договору у країнах континентальної системи права. Особливості змісту та умов договору міст договору у праві країн англо-саксонської системи права.

Порядок та стадії укладення договору. Оферта та акцепт у цивільному праві зарубіжних держав. Форма договору та її значення. Вимоги до суб'єктів договору.

Регламентація окремих видів договорів за законодавством країн континентальної Європи: купівля-продаж, найм, підряд, позика, зберігання. Секвестр за Цивільним кодексом Франції. Регламентація договору дарування за законодавством зарубіжних країн. Алеаторні договори.

Тема 8. Загальні положення про спадкове право у зарубіжних державах.

Джерела спадкового права країн континентальної та англо-американської системи права. Види спадкування. Спадкування за заповітом. Поняття, форма та види заповіту в праві зарубіжних держав. Суб'єкти спадкування за заповітом. Заповідальні розпорядження. Універсальний, частковий та сингулярний легат.

Особливості спадкування за законом у цивільному праві зарубіжних держав. Суб'єкти спадкування за законом. Черговість спадкування за законом. Визначення прав та обов'язків окремих видів спадкоємців за законом в спадковому праві зарубіжних держав.

Прийняття спадщини та перехід спадкового майна до спадкоємців в країнах континентальної системи права. Особливості спадкування за заповітом в англо-американській системі права.

ТЕМАТИКА КУРСУ ТА ПЛАНИ СЕМІНАРСЬКИХ, ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ, САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ.

[illegible]

	систем. Самостійна робота студентів 1.Проаналізувати функції порівняльного правознавства. 2.Розробити схему романської та германської підсистеми цивільного права.(Усім студентам). 3.Визначити мету та об'єкти порівняльної цивілістики. 4.Розробити схему «Основні цивільно-правові системи сучасного світу», визначити тенденції їх розвитку. 5.Проаналізувати особливості сучасного прецедентного права. 6.Провести порівняльну характеристику ролі і значення звичаїв, судової практики в регулюванні цивільного права зарубіжних країн.	10	До 5 балів
Тема 2. Фізична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція№2. Фізична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав. Семінарське заняття. Фізична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав. Питання до заняття. 1.Правосуб'єктність фізичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. 2.Особливості дієздатності фізичної особи у праві Франції, Німеччини. 3. Особливості правоздатності фізичної особи у праві США. Самостійна робота студентів 1.Визначити особливості правоздатності дитини, яка ще не народилася. 2.Проаналізувати підстави та порядок припинення правоздатності фізичної особи. 3.Охарактеризувати особливості визначення дієздатності фізичних осіб при укладенні угод в цивільному праві зарубіжних держав.	2 2 6	До 5 балів
Тема 3. Юридична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція№3. Юридична особа як учасник правовідносин в цивільному праві зарубіжних держав. Самостійна робота студентів 1. Розробити схему: «Юридичні особи публічного права та юридичні особи приватного права в різних цивільно-правових системах світу». 2.Охарактеризувати теорію фікції юридичної особи. 3.Охарактеризувати теорію реальності юридичної особи. 4.Проаналізувати визначення національності юридичної особи. 5.Проаналізувати особливості держави як учасника цивільних відносин у законодавстві зарубіжних	2 8	

	країн 6.Поняття юридичної особи в цивільному праві зарубіжних держав. 7.Особливості закріплення правового статусу юридичної особи у праві Франції та Німеччини, 8.Особливості закріплення правового статусу юридичної особи у праві США та Англії.		
Тема 4. Представництво у цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція№4. Представництво у цивільному праві зарубіжних держав. Самостійна робота студентів 1.Визначити особливості торгового представництва та посередництва в континентальній цивільно-правовій системі. 2.Видова характеристика представницьких відносин в країнах континентальної Європи. 3. Видова характеристика представницьких відносин в англо-американській системі права. 3.Знайти відмінності представництва від посередництва. 4.Охарактеризувати комерційне представництво. 5.Письмово дати поняття та визначити повноваження представника, торгового агента, аукціоніста, маклера, брокера, дистриб'ютора, комерсанта.	2 6	
Тема 5. Право власності у цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція№5. Право власності у цивільному праві зарубіжних держав. Семінарське заняття. Право власності у цивільному праві зарубіжних держав. Питання до заняття. 1.Загальна характеристика та види речових прав у зарубіжних цивільно-правових системах. 2.Законодавче закріплення об'єктів рухомого та нерухомого майна в цивільному праві різних зарубіжних держав. 3.Право власності фізичних осіб у цивільному праві зарубіжних держав. 4.Право власності юридичних осіб у цивільному праві зарубіжних держав. Право власності держави у цивільному праві зарубіжних держав. 5.Інститут довірчої власності в праві Англії та США Самостійна робота студентів 1.Сформулювати особливості визначення реального та персонального майна в англійському праві. 2.Охарактеризувати набувальну давність у цивільному праві зарубіжних держав. 3.Визначити давність володіння за Цивільним кодексом Франції. 4.Визначити поняття та розробити схему видової характеристики цінних паперів в країнах континентальної системи права. (Усім студентам).	2 2 8	До 5 балів

	5.Визначити поняття та зміст оборотних документів як об'єктів прав в Англії та США. 6.Знайти особливості обмежень правомочностей власника в законодавстві зарубіжних держав.		
Тема 6. Зобов'язання в цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція№6. Зобов'язання в цивільному праві зарубіжних держав. Семінарське заняття. Зобов'язання в цивільному праві зарубіжних країн. Питання до заняття. 1.Особливості регламентації зобов'язань у державах континентальної системи права. 2.Особливості регламентації зобов'язань в англо-американській цивільно-правовій системі. 3.Класифікація зобов'язань в різних правових системах. 4.Основні засади та умови виконання зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав. 5.Окремі способи забезпечення виконання зобов'язань. 6.Генеральний делікт в цивільному праві країн континентальної цивільно-правової системи та змішаний делікт. Самостійна робота студентів. 1.Розробити схему: «Підстави виникнення зобов'язань за цивільним правом » на прикладі однієї з держав – США, Франція, Німеччина. 2.Визначити поняття суб'єктів зобов'язання: кредитора та боржника. 3.Проаналізувати особливості зобов'язань з множинністю осіб та їх видів романо-германській системі права. 4.Проаналізувати особливості зобов'язань з множинністю осіб та їх види в англо-американському цивільному праві. 5.Охарактеризувати порядок та підстави заміни осіб у зобов'язанні. 6.Особливості неустойки в праві країн континентальної системи права. 7.Визначити особливості визначення штрафу та заздалегідь обчислених збитків в англо-американському цивільному праві. 8.Визначити поняття застави та її види в різних правових системах. 9.Визначити сутність іпотеки: поняття, види та джерела правового регулювання в країнах континентальної та англо-американської правових систем. 10. Визначити сутність поруки та в цивільному праві зарубіжних держав. 11. Визначити сутність майнової та моральної шкоди з огляду на особливості регламентації та	2 2 10	До 5 балів

	компенсації.		
Тема 7. Поняття та окремі види договірних зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав.	Лекція №7. Поняття та окремі види договірних зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав. Семінарське заняття. Поняття та окремі види договірних зобов'язань в цивільному праві зарубіжних держав. Питання до заняття. 1. Поняття та умови дійсності договору. 2. Особливості змісту та умов договору у країнах континентальної системи права. 3. Особливості змісту та умов договору у праві країн англо-саксонської системи права. 4. Порядок та стадії укладення договору. 5. Алеаторні договори. 6. Мирові та арбітражні угоди. Самостійна робота студентів 1. Дати визначення оферти та акцепта у цивільному праві зарубіжних держав. 2. Охарактеризувати форму договору та її значення. (Усім студентам). 3. Сформулювати вимоги до суб'єктів договору. 4. Визначити поняття «воля та волевиявлення в договорі». 5. Охарактеризувати каузу як законну підставу договору в країнах континентальної Європи. 6. Визначити зустрічну винагороду у договорі в англо-американській системі права.	2 2 8	До 5 балів
Тема 8. Загальні положення про спадкове право у зарубіжних державах.	Лекція №8. Загальні положення про спадкове право у зарубіжних державах Самостійна робота студентів. 1. Поняття та види спадкування 2. Свобода заповіту в різних цивільно-правових системах. 3. Визначити види легату. 3. Розробити схему: «Черговість спадкування за законом». 4. Дати визначення статусу окремих видів спадкоємців за законом в спадковому праві зарубіжних держав. 5. Визначити статус особистого представника за заповітом та адміністратора спадкового майна в англо-американській системі права.	2 4	
Лекції		18 год.	
Семінарські заняття.		10 год.	
Самостійна робота.		60 год.	

Модульна контрольна робота		2 год.	
Разом		90 год.	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Нормативно-правові акти

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради. – 1996. – № 30. – Ст. 141. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003 р. – № 40. – Ст. 356.- Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
3. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 32. – Ст.422 Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

Основна література

4. Дмитрієв А.І. Порівняльне правознавство: Навч. посібник / А.І.Дмитрієв, А.О.Шепель; Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України. - К.: Юстініан, 2003. - 184 с.
5. Канзафарова И.С. Гражданское и торговое право зарубежных стран. Учебное пособие. – Харьков: Одиссей, 2003. – 351с.
6. Петришин О.В. Порівняльне правознавство. Підручник.- Харків: Право, 2012. – 272 с.
7. Петришин О.В., Зінченко О.В., Лук'янов Д.В. Порівняльне правознавство. Хрестоматія для юридичних факультетів і закладів вищої освіти.- Харків: Право, 2019. – 1024 с.
8. Порівняльне правознавство: Курс лекцій / Л.В. Голяк, А.С. Мацко, О.В. Тюрина. – К.: МАУП, 2004. – 200с.
9. Порівняльне правознавство: Піручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів / В.Д. Ткаченко, С.П. Погребняк, Д. В. Лук'янов; За ред.. В.Д. Ткаченка. – Х.: Право, 2003. – 274с.
10. Цвайгерт К., Введение в сравнительное правоведение в сфере частного права: в 2-х томах / пер. с нем.Т.1:Особи / К.Цвайгерт, Х. Кетц. – М.: Международные отношения, 2000. – 480 с.
11. Шимон С.І. Цивільне і торгове право зарубіжних країн: Навч.посіб. (Курс лекцій). – К.:КНЕУ, 2004.-220с.

Допоміжна література

12. Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) / Отв. ред. А.С. Довгерт. - Пер. В. Захватаева. - К.: Истина, 2006. - 1007 с.
13. Гороховська О.В. Єдиний торговий кодекс США як регулятор цивільних і торгових правовідносин// Держава та регіони. Серія 6 Право. – 2014.- №3. – С.118-124.
14. Жалинский А. Рерихт А. Введение в немецкое право. – М.: Спарк, 2001. - 767 с.
15. Кравчук М. Правовая система США/ М.Кравчук. – Київ: Нора-Друк.-2004. -135с.
16. Кресін О.В. Порівняльне правознавство: Вітчизняні та зарубіжні спеціалізовані центри дослідження і викладання; Довідник/За ред.. В.Н. Денисова. - К.: Інститут держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2005 – Серія «Енциклопедія порівняльного правознавства». – Вип. 2 .- 192с.

17. Плахіна І.В. Зобов'язання із заподіяння шкоди в праві ФРН, Франції, Англії та США// Часопис Академії Адвокатури України.-2013.- №4.
18. Утехін І.Б. Загальні положення про виконання договору в країнах континентального права: Німеччина та Франція // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ Імені Е.О. Дідоренка. -2011.- Вип.-1.- С.81-88.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

Гражданское уложение 18 августа 1896 г. (с последующими изменениями) / Тихоокеанский государственный университет [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pnu.edu.ru/ru/faculties/full_time/uf/iogip/study/studentsbooks/histsources2/igpzio63/

Гражданский кодекс (Кодекс Наполеона) 1804 г. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://psv4.vk.me/c6223/u184392028/docs/bcac0f8826a0/Frantsuzskiy_Grazhdanskiy_kodex_1804.pdf?extra=qfrhDRvmKVAZ-vBcdjLM7kGDRVYQu7UlulIhdn1-1X7_CNWLsQA64rR-r8_lBb4q2itZoaZ4E8MI7hBBp1sqVOGQ3zFyYnZ3zU8uu5IxjCx06iC6Vnvpi9xfALJHPzo

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами
(Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін;
зі змінами (Додаток ____).

(потрібне підкреслити)

протокол № ____ від « ____ » _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____